

CONSEIL BRUXELLOIS DE L'ÉGALITÉ ENTRE LES FEMMES ET LES HOMMES
BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN EN MANNEN
RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES

***Brussels gewestelijk actieplan ter ondersteuning van
eenoudergezinnen***

30 juni 2021

Aanvraag van	Mevrouw Ben Hamou, staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegd voor Huisvesting en Gelijke Kansen
Aanvraag ontvangen op	3 juni 2021
Advies verstrekt op	30 juni 2021

Inleiding

Deze adviesaanvraag heeft betrekking op het Brussels gewestelijk actieplan ter ondersteuning van eenoudergezinnen dat acties voorstelt die tegemoetkomen aan de noden van deze gezinnen, en in het bijzonder van alleenstaande moeders met kinderen, die de overgrote meerderheid vormen. Daartoe worden de beschikbare gewestelijke hefboomen aangewend en vernieuwende oplossingen ontwikkeld en voorgesteld.

Alle ministers, staatssecretarissen en gewestelijke overheidsdiensten werden bij de opmaak van het ontwerp van dit eerste plan betrokken.

Het plan is opgedeeld in drie delen:

Een eerste inleidend deel beschrijft de voornaamste vaststellingen over eenoudergezinnen in het Brussels Gewest. Ook wordt de methodologie uiteengezet die bij de opmaak van het plan toegepast werd.

Het tweede deel bevat voorstellen van acties die passen binnen het gewestelijke bevoegdheidsdomein ter verbetering van de situatie van eenoudergezinnen.

Het derde deel bevat een reeks aanbevelingen in verband met aangelegenheden die aan bod kwamen in de werkgroepen die georganiseerd werden ter voorbereiding van de opmaak van het plan (gemeenschapsmateries).

Uit de cijfers blijkt heel duidelijk dat eenoudergezinnen een sterk gendergebonden fenomeen is. Bovendien leert de genderbenadering ons dat bij eenzelfde sociale, professionele, financiële situatie alsook bij dezelfde leeftijd en eenzelfde aantal kinderen de realiteit als alleenstaande ouder van een moeder of een vader sterk verschillend is; dat is het gevolg van de uitdagingen die te wijten zijn aan genderstereotypen die nog sterk verankerd zijn in onze samenleving.

In 86% van de eenoudergezinnen is het gezinshoofd de moeder.

De Brusselse raad voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen onderkent dat de problematiek van de eenoudergezinnen onder verschillende bevoegdheidsniveaus in ons Gewest valt, maar herinnert er ook aan dat het Brussels Gewest denkoefeningen, acties en engagement moet promoten.

Advies

1. Algemene opmerkingen

De **Brusselse raad voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen (hierna RGVM of raad)** is verheugd over het eerste steunplan voor eenoudergezinnen in ons land en hoopt dat het ook in de andere gewesten, de gemeenschappen en op federaal niveau tot een engagement zal leiden. Hij herinnert eraan dat het Brussels Gewest denkoefeningen, acties en engagement moet *promoten*, net zoals gebeurde voor het actieplan tegen geweld.

De **RGVM** verheugt zich over de opstelling van dit Brussels gewestelijk actieplan ter ondersteuning van eenoudergezinnen en looft het tot stand gebrachte overlegproces met het middenveld, de professionals en de terreinactoren, waar ook de bevoegde regeringsleden en overheidsdiensten bij betrokken en geraadpleegd werden.

De **raad** steunt ook de ambitie van het plan, dat goed gecoördineerd is en op doeltreffende wijze tegemoetkomt aan de noden van eenoudergezinnen. Het aanpakken van alle aspecten van het probleem, het activeren van zoveel mogelijk gewestelijke hefboomen en het ontwikkelen van innovatieve acties om deze gezinnen te helpen alsook collectief gesteunde investeringen zijn de sleutel tot succes voor dit plan.

De **RGVM** neemt er akte van dat het plan voor sociale en gezondheidsaangelegenheden verwijst naar het plan Brussels Takes Care (geïntegreerd welzijns- en gezondheidsplan).

De **RGVM** onderstreept de kwaliteit van het werk van de actoren en de diversiteit van de voorgestelde acties.

De **raad** neemt akte van de 30 acties in het plan. Hij stelt zich vragen bij de sturing en monitoring die voor elke actie moet worden uitgevoerd gezien de veelheid aan acties, maar ook bij het engagement van de verschillende ministers voor deze materie.

De **raad** prijst de acties die op touw gezet zullen worden in de gewestelijke overheidsdiensten, maar betreurt dat deze acties niet worden uitgebreid naar de privéondernemingen.

De **raad** is blij dat hij deel uitmaakt van het sturingscomité voor de monitoring van het plan en dat hij als "partner" vermeld staat in diverse actiefiches van het ontwerpplan.

De **RGVM** herinnert eraan dat hij bereid is om als partner mee te werken en deel te nemen aan alle thema's van het plan.

De **raad** stelt voor dat het thema eenoudergezinnen op de agenda van de **IMC "vrouwenrechten"** wordt geplaatst opdat de verschillende gewesten, gemeenschappen en de federale overheid hun bevoegdheden op elkaar zouden kunnen afstemmen teneinde een transversaal beleid ter ondersteuning van eenoudergezinnen te kunnen ontwikkelen, zoals bepleit in de aanbeveling van de Raad van Europa¹. De **RGVM** stelt voor om zich te baseren op de aandachtspunten die tijdens de WG's naar voren zijn gekomen en meer bepaald te wijzen op de omvang van het probleem in verband met de individualisering van de rechten en de afschaffing van het statuut van samenwonende, die solidariteit in de weg staat en het statuut van eenoudergezin kan verstarren, en het probleem van de enorme impact van de overmatige schuldenlast van eenoudergezinnen. De **RGVM** wijst ook op de belangrijke rol van de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) van de FOD Financiën, die tot op heden in gebreke blijft wat betreft het voorschieten van onderhoudsgeld aan eenoudergezinnen uit kwetsbare milieus².

De **RGVM** herinnert eraan dat voor eenoudergezinnen initiatieven zoals het project Myriam ondersteund en vermenigvuldigd moeten worden in het Gewest. Hij benadrukt het belang van specifieke begeleiding voor deze doelgroep.

De **raad** herinnert eraan dat hij in zijn rapport over "de impact van COVID-19 op de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen" de volgende vaststellingen en aanbevelingen heeft gedaan: publieke kwalitatieve opvangstructuren versterken (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, opvang van personen met een verlies van zelfredzaamheid, enz.), hun toegankelijkheid zowel op financieel niveau als wat betreft de uren verzekeren en in alternatieven voorzien bij de sluiting van de opvangstructuren

¹ Aanbeveling nr. R(97) 4 van het Comité van ministers aan de lidstaten betreffende de middelen om de gezondheid van eenoudergezinnen te verzekeren en te bevorderen,
<https://rm.coe.int/native/09000016804f2c6f>

² Zie bijvoorbeeld: https://www.rtbef.be/info/dossier/les-grenades/detail_les-pensions-alimentaires-impayees-un-danger-de-precarite-pour-les-meres?id=10509761

of scholen, inclusief de vervanging van personeel. Naast het probleem van het gebrek aan plaatsen in de kinderopvangstructuren in Brussel, benadrukt de raad ook het belang van flexibiliteit m.b.t. de regels die nageleefd moeten worden om zich in een "klassiek" kinderdagverblijf te kunnen inschrijven (wachtlijst, inschrijvingsduur, openingsuren, ...).

De **RGVM** heeft beslist om zich in het kader van dit advies uit te spreken over, enerzijds, de problematiek in het algemeen en, anderzijds, de acties waarvoor hij aanbevelingen wenst te geven.

2. Bijzondere vaststellingen

2.1 Definitie

De **raad** stemt in met de definitie die wordt voorgesteld in de studie uit 2013 van het Technisch Platform Eenoudergezinnen, die luidt als volgt: "Het betreft een gezin waarin één ouder merendeels alleen de dagelijkse economische en educatieve last van een kind (kinderen) draagt, of deze ouder nu al dan niet recht heeft op alimentatiegeld. Nieuw samengestelde gezinnen vallen niet onder deze definitie, noch gescheiden koppels die het ouderschap op een evenredige manier verdelen."

De **RGVM** benadrukt echter dat de definitie geen rekening houdt met de uitoefening van het ouderlijk gezag of de kinderen in eenoudergezinnen. De impact op de gezinnen zal uiteraard verschillen naargelang de formules inzake de verdeling van het ouderschap. Hij raadt dus aan deze definitie te herzien.

2.1 Methodologie van het plan

De **RGVM** verheugt zich erover dat deze problematiek in alle gewestelijke bevoegdheidsdomeinen op transversale wijze in aanmerking wordt genomen en juicht het toe dat het maatschappelijk middenveld bij dit initiatief wordt betrokken.

De **RGVM** is blij met het overleg en de raadplegingen die gebeurden met het oog op de opstelling van dit plan, meer bepaald met de Brusselse raad voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen zelf.

De **raad** vestigt de aandacht op het budget, de timing en de indicatoren, die de sleutel tot succes van dit plan zijn.

Hij vraagt dat de budgetten en toegekende subsidies bestendigd zouden worden opdat alle acties die in dit plan opgenomen zijn hun doel zouden bereiken.

2.2 Monitoring

De **raad** steunt het voorstel om een tussentijdse evaluatie te verrichten, gebaseerd op een monitoring die is ontwikkeld door de kabinetten die mede het plan sturen, op basis waarvan een bijvoegsel aan het plan zou kunnen worden opgesteld. De **RGVM** vraagt om geraadpleegd te worden bij deze tussentijdse evaluatie, om zijn steentje te kunnen bijdragen en de kans te krijgen op de wijzigingsvoorstellen te reageren en aanbevelingen te formuleren.

De **raad** benadrukt hoe belangrijk het is dat het middenveld betrokken wordt bij de opvolging van de uitvoering van het plan en zijn acties, bijvoorbeeld door een referentiegroep op te richten waarin de verschillende organisaties en middenveldverenigingen vertegenwoordigd zijn die deel uitmaken van de WG.

2.3 Verband met andere strategische plannen

Brussel is geen eiland. Daarom benadrukt de **raad** hoe belangrijk het is dat de coherentie tussen dit plan en de andere strategische plannen gewaarborgd wordt, zowel op gewestelijk als op gemeenschaps-, nationaal en internationaal niveau. Hij beveelt aan dat de samenwerkingsverbanden worden uitgebreid naar andere plannen, zoals het armoedebestrijdingsplan en het actieplan tegen geweld.

Hij betreurt overigens dat er in dit plan geen enkel verband wordt gelegd met het plan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, een problematiek die ook verband houdt met het alleenstaand ouderschap. Er kunnen gezamenlijk acties op touw worden gezet en er moet gezorgd worden voor een goede onderlinge coördinatie om deze alleenstaande moeders uit hun kwetsbare situatie te helpen.

De **RGVM** benadrukt hoe belangrijk het is het Brussels gewestelijk actieplan ter ondersteuning van eenoudergezinnen regelmatig te updaten tijdens deze regeerperiode, door te verwijzen naar acties van andere en toekomstige plannen, waaruit de transversale en gecoördineerde politieke visie op de ondersteuning van eenoudergezinnen zou blijken.

2.4 De impact van de COVID-19-gezondheids crisis

In zijn rapport over "de impact van COVID-19 op de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen" wijst de **RGVM** erop dat we niet over voldoende inzicht noch over volledige cijfers beschikken om de balans op te maken van de impact die de COVID-19-crisis op alleenstaande mama's en hun kroost heeft gehad. Toch laten alle indicatoren uitschijnen dat zij een van de meest getroffen groepen in het BHG zouden zijn. Het inkomensverlies wegens het coronaverlof en de druk van de driedubbele dagtaak die op deze moeders weegt, zal niet zonder gevolg blijven.

Statistisch gezien loopt deze bevolkingsgroep meer risico op armoede en sociale uitsluiting: in 2018 betrof dit één gezin op twee (vooral gezinnen waarin de moeders geen alimentatiegeld ontvingen voor de kinderen).

De **raad** benadrukt in dat verband hoe belangrijk het is het probleem van de achterstallige alimentatie aan te pakken en de toegang tot de DAVO te waarborgen.³ Hij herinnert eraan dat volgens een studie van de Ligue des familles slechts 45% van de gezinnen alimentatiegeld ontving in 2020.

De **raad** verzoekt de leden van de regering de "Signalennota project MIRIAM en COVID-19" van de Vrouwenraad te lezen en deze aanbevelingen ter harte te nemen.

3. Beschouwingen over de actiefiches

3.1 Informatieverstrekking aan eenoudergezinnen over hun rechten en de beschikbare hulp

ACTIE 1: Informatie ontwikkelen op maat van alleenstaande ouders in het kader van het niet-gebruikmaken van rechten en de bewustmaking voor uitdagingen op het gebied van gelijke kansen

³ <https://plus.lesoir.be/367932/article/2021-04-22/une-reforme-des-pensions-alimentaires-en-quatre-chantiers>

De **raad** herinnert aan de redenen waarom sommige mensen geen gebruik maken van hun sociale rechten. Deze zijn erg uiteenlopend: gebrek aan informatie, moeilijkheden om toegang te krijgen tot de informatie en om hun sociale rechten te doen gelden (stigmatisering, foute opvattingen, vrees voor controle, ...), complexiteit van de regelgeving, houding van de instelling (niets voorstellen, budgettaire problemen, gebrek aan proactiviteit, ...).

De **RGVM benadrukt** dat dematerialisering en de versnelde digitalisering leiden tot meer desinformatie en dat vooral bij mensen in een continu kwetsbare toestand. De **raad** beveelt ook aan om, naast de website alleenstaandeouder.brussels en de brochure, het "fysieke" loket te behouden. Dat blijft immers het contactmiddel bij uitstek voor een multidisciplinaire en transversale dienstverlening en ondersteuning aan de burgers, en in het bijzonder aan mensen in kwetsbare situaties.

De **raad** oppert ook deze tools te promoten bij de gewestelijke actoren (Actiris, BXL formation, werkwinkels, ...)

3.2 Opleiding en bewustmaking met betrekking tot alleenstaand ouderschap in het kader van de strijd tegen het niet-gebruikmaken van rechten en gelijke kansen

ACTIE 2: Projectoproep (plaatselijk en gewestelijk) voor steun aan eenoudergezinnen in het kader van de strijd tegen het niet-gebruikmaken van rechten en gelijke kansen

De **RGVM** wijst erop dat het belangrijk is in de projectoproepen de nadruk te leggen op de responsabilisering van de vaders en op de strijd tegen gender- en ouderschapstereotypen. Hij dringt aan op begeleiding van deze doelgroep door middel van heel concrete steunprojecten (juridische ondersteuning, ondersteuning bij de zoektocht naar werk, empowerment, ...).

ACTIE 3: Werkgroepen over alleenstaand ouderschap en ontwikkeling van een toolkit voor gemeenten en OCMW's en eerstelijnsactoren in deze context

De **RGVM** raadt aan dat deze toolkit ook gepromoot zou worden in scholen, kinderdagverblijven en diverse opvangstructuren.

De **raad** benadrukt dat het Gewest zelf ook het goede voorbeeld kan stellen, bijvoorbeeld op het gebied van de contracten voor het onderhoudspersoneel. Er zou een denkoefening kunnen plaatsvinden over de combinatie van werk/privéleven voor de werknemers in deze sector (voltijdse arbeidsovereenkomsten, uurroosters die aangepast zijn aan het sociale leven en de ouderlijke last, ...).

ACTIE 4: Een label "Kids friendly" invoeren voor openbare plaatsen en infrastructuur voor horeca, vrijetijdsbesteding, cultuur, sport, ontspanning ... die kind- en gezinsvriendelijke faciliteiten aanbieden, en een gids opstellen met goede praktijken inzake kindvriendelijkheid voor infrastructuur met dit label.

De **RGVM** wijst erop dat het belangrijk is dit label, dat bestemd is voor gebouwen, uit te breiden naar andere voorzieningen.

ACTIE 5: Opleiding en bewustmakingsacties voor gemeenten en OCMW's over goede praktijken aangaande de strijd tegen non-take-up van rechten

De **RGVM** herinnert eraan dat de financiële emancipatie van vrouwen bereikt wordt via tewerkstelling. Hij raadt dus aan meer opleidingen en bewustmakingsacties op te nemen in de opleidingsprogramma's van de socioprofessionele inschakelings- en opleidingsoperatoren (Actiris, BXL Formation).

Hij stelt ook voor de strijd voor gelijke kansen en de bestrijding van ouderschaps- en genderstereotypen in de opleidingen op te nemen.

ACTIE 6: Gerichte bewustmakingsacties in de kinderdagverblijven, opvangpasdiensten en scholen van de gemeente (zowel voor het personeel als voor de ouders)

De **RGVM** benadrukt het belang van de actie.

De **raad** herinnert er in dit verband echter aan dat de dekkingsgraad van de kinderdagverblijven in Brussel geraamd wordt op slechts 30% van de behoeften en dat er grote verschillen zijn qua dekkingsgraad op het Brusselse grondgebied. Hij onderstreept dat het belangrijk is nieuwe kinderdagverblijven van Actiris op te richten en de vraag naar en het aanbod aan opvangplaatsen in kinderdagverblijven te monitoren, rekening houdend met de behoeften van eenoudergezinnen.

ACTIE 7: Een campagne opzetten om het grote publiek te sensibiliseren voor alleenouderschap

Volgens diverse studies zijn alleenstaande moeders het slachtoffer van discriminatie bij de aanwerving en hebben zij moeite om ingang te vinden op de arbeidsmarkt. De **RGVM** dringt erop aan dat de sensibiliseringscampagne zich ook zou richten tot de tewerkstellings- en opleidingsoperatoren en de arbeidsbemiddelaars (VDAB, Actiris, SPI, werkgevers, uitzendkantoren, ...).

3.3 Ondersteuning van de toegang tot kwaliteitsvolle huisvesting voor eenoudergezinnen

De **raad** looft de acties die opgezet zullen worden om eenoudergezinnen toegang te bieden tot kwaliteitsvolle huisvesting.

De **RGVM** herhaalt de aanbeveling die hij formuleerde in zijn rapport over de impact van COVID-19 op de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen in verband met het belang van het versterken van de rol van de gemeenten bij de begeleiding van in het bijzonder eenoudergezinnen die een structureel huisvestingsprobleem kennen (huisvestingsdienst, gemeentelijk huurwoningenpark, beleid inzake leegstaande woningen inclusief opgevorderde woningen, de rol van de SVK's, het middenveld dat in deze actief is, enz.).

De **RGVM** benadrukt dat het belangrijk is een globale denkoefening te voeren binnen het huisvestings- en stedenbouwbeleid over samenwoonvormen en cohousing, die een hulpmiddel zijn voor eenoudergezinnen omdat ze de sociale cohesie bevorderen en het mogelijk maken een reeks vaste kosten te verminderen.

ACTIE 8: Een verhoging van de huurtoelage voor eenoudergezinnen opnemen in de wetgeving betreffende de huurtoelage

De **RGVM** onderstreept het belang van de voortzetting van de denkoefening over de regeling van de huurprijzen.

3.4 Werkgelegenheid en beroepsopleiding: een laagdrempelige bron van emancipatie voor eenoudergezinnen?

ACTIE 14: De mogelijkheden analyseren voor een aanpassing van het regelgevingskader voor vrijstellingen, de beschikbaarheidscontrole en de werkloosheidsuitkeringen voor het hervatten van studies of het volgen van een opleiding voor alleenstaande ouders.

De **RGVM** benadrukt dat het belangrijk is rekening te houden met de situatie van eenoudergezinnen en hun problemen, in het bijzonder vanwege het gebrek aan betaalbare kinderopvangstructuren, en dit ook in het kader van de controle van werkzoekenden. De maatschappelijke werkers, de actoren voor socioprofessionele inschakeling, ... die dit publiek over de vloer krijgen, moeten bewust gemaakt en opgeleid worden over de leefwereld van werkzoekende vrouwen met dit profiel.

De **RGVM** herinnert ook aan het probleem van de degressieve uitkeringen, die eveneens een impact hebben op eenoudergezinnen, met name wanneer de ouder moederschapsverlof opneemt.

ACTIE 15: De mogelijkheden analyseren om specifieke werkgelegenheidssteun in te zetten om alleenstaande werkzoekenden met kinderen te ondersteunen.

De **RGVM** is blij met de evaluatie van de werkgelegenheidssteun om rekening te houden met de situatie van eenoudergezinnen.

ACTIE 16: Indicatoren en statistieken ontwikkelen om gegevens te verkrijgen over de tewerkstelling en de integratie op de arbeidsmarkt van werkzoekenden in een situatie van alleenstaand ouderschap - View.brussels

De **RGVM** is verheugd dat het plan de aanbeveling opneemt die hij heeft uitgebracht in het kader van zijn rapport over de impact van COVID-19 op de ongelijkheden tussen vrouwen en mannen.

ACTIE 17: De specifieke kenmerken van werkzoekenden/werknemers in een situatie van alleenstaand ouderschap opnemen in de toekomstige monitoring over de kwaliteit van de tewerkstelling.

De **raad** benadrukt dat het van belang is een visie op arbeidsflexibiliteit op te nemen, die grote gevolgen heeft voor alleenstaande werkneemsters met kinderen.

ACTIE 18: Periodieke aandacht voor vrouwelijke werknemers in een situatie van alleenstaand ouderschap in de jaarlijkse evaluatie van het stelsel van de dienstencheques

De **RGVM** vraagt om ook de thuiszorg- en huishoudhulpsector in aanmerking te nemen als het over de dienstenchequesector gaat gezien de gelijkenissen tussen die twee, zowel wat de jobinhoud, de werknemers (meestal vrouwen) als de beperkte doorgroeimogelijkheden betreft.

We raden aan dat ook bijzondere aandacht zou uitgaan naar de uitzendsector aangezien 53.9% van de uitzendkrachten vrouwen zijn.

3.5 Een digitale overgang die ook vrouwen en kansarmen omvat

ACTIE 19: Digitale toe-eigening

De **RGVM** is verheugd over het plan voor digitale toe-eigening en merkt op dat gender een van de aandachtspunten is van dit plan. In 87% van de eenoudergezinnen is de moeder het gezinshoofd. Daarom vragen we dat bij het opzetten van communicatiecampagnes bijzondere aandacht zou uitgaan naar alleenstaande moeders en naar de OCR's, zodat zij bewustgemaakt worden van de problemen die deze bevolkingsgroep ervaart.

Digitale kwetsbaarheid komt meer voor bij alleenstaande moeders, die over minder tools beschikken en vaak minder goed op de hoogte zijn van de nieuwe technologie. De raad vraagt dat deze moeders niet over het hoofd zouden worden gezien en dat bijzondere aandacht naar hen zou uitgaan via aangepaste opleidingen en financiële ondersteuning voor de aanschaf van IT-materiaal en een internetverbinding.

3.6 Stedenbouw, ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing, milieu: een stad op maat van eenoudergezinnen?

De **RGVM** onderstreept de gelegenheid om, parallel met het plan, een denkoefening te houden over de specifieke oprichting van een bureau rond stad en gender, dat ook een bureau rond tijdbesteding zou omvatten waarin alle problemen in verband met verplaatsingen van vrouwen in de stad aan bod zouden komen en dat hun dagelijkse realiteit en verwachtingen zou kunnen analyseren om de stad en de inrichting ervan te herbekijken om een adequater antwoord te bieden op hun behoeften op het gebied van het beroeps-, privé-en gezinsleven, enz.

ACTIE 20: Vrouwen in het park en ACTIE 26: aanwezigheid, toegankelijkheid en conformiteit van de openbare toiletten

De **RGVM** prijst het initiatief en vraagt dat er bijzondere aandacht besteed zou worden aan de sanitaire behoeften van alleenstaande vrouwen: toiletten voor vrouwen, kinderen en luiertafels voor hun kleine kinderen, evenals nette en veilige sanitaire voorzieningen.

ACTIE 23: Stedenbouwkundige besluitvormers opleiden over genderaspecten en eenoudergezinnen

De **RGVM** herinnert eraan dat het belangrijk is te voorzien in opleidingen en sensibilisering rond stad en gender, en meer bepaald over de plaats van de vrouw in de stad. Hij wijst er nogmaals op dat de besteding van het overheidsgeld iedereen ten goede moet komen.

ACTIE 24: Herziening van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV)

De **raad** wijst erop dat het belangrijk is de regelgeving betreffende collectieve woonvormen en cohousing te herzien. Hij herhaalt dat deze woonvormen een hulpmiddel zijn voor eenoudergezinnen omdat ze de sociale cohesie bevorderen en het mogelijk maken een reeks vaste kosten te

verminderen. De raad benadrukt dat het samenwonen of cohousing in een eengezinswoning niet noodzakelijk leidt tot een wijziging van het aantal wooneenheden.

De **RGVM** wijst er ook op dat dit een opportuniteit biedt om de denkoefening over het besluit betreffende de stedenbouwkundige lasten uit te breiden, dat voorziet in een prioritaire toewijzing van woningen in zijn teksten, om erin aandacht te besteden aan eenoudergezinnen die in grote getalen in Brussel wonen.

3.7 Mobiliteit: oplossingen voor het complexe vraagstuk van de mobiliteitsarmoede van alleenstaande ouders

De mobiliteitskwestie is primordiaal voor de emancipatie en ontplooiing van vrouwen en mannen. De **RGVM** onderstreept de wil van het plan om rekening te houden met de genderdimensie bij de globale denkoefening rond ruimtelijke ordening en mobiliteit.

De **RGVM** herhaalt zijn aanbeveling om na te denken over de relevantie van een plan rond stad en gender, want het volstaat niet om enkel het geweld en het onveiligheidsgevoel in de stad aan te pakken. Het probleem moet op een globale wijze worden aangepakt. Hij herinnert eraan dat het stedenbouwbeleid een systeem van mannelijke dominantie kan creëren waarvan de denkwijze op alle niveaus doordrongen is (plaats van de vrouw in de stad, standbeelden, straatnamen, reclame, enz.).

ACTIE 28: De fiets blijven promoten vanuit een genderperspectief met specifieke aandacht voor (alleenstaande) ouders

De **RGVM** is blij dat het fietsgebruik aangemoedigd wordt, maar raadt aan om ook oog te hebben voor de infrastructuur en de voorzieningen (veiligheid, doorlopend gescheiden fietspad, breedte van de fietspaden), die ook een basisvoorwaarde zijn voor het welslagen van deze actie.
